

Maandjournaal Paddenstoelen

Nummer 3

1 november 2020

Terugblik oktober

2 oktober Bleke cantharel op Landgoed Onder den Gelder

Op 2 oktober werd er een nieuwe groeiplaats ontdekt van de Bleke cantharel (*Cantharellus pallens*) op een landgoed in Wijhe. De soort is slechts bekend van 15 atlasblokken en is hiermee zeldzaam voor ons land. Zie voor de verspreiding [Verspreidingsatlas](#)

Bleke cantharel (Willy Jansen)

10 oktober Niet-ledendag NMV

In navolging van de succesvolle eerste niet-ledendag van de NMV vorig jaar, vond op 10 oktober de tweede editie van dit evenement plaats in het Renkums Beekdal. Deze dag is bedoeld voor geïnteresseerden om kennis te maken met de NMV en wat ze doet. In de ochtend werd er in verschillende groepjes een wandeling gemaakt om paddenstoelen te bekijken en te verzamelen, om deze vervolgens in de middag gezamenlijk te determineren in een locatie van het informatiecentrum. Het was een zeer geslaagde dag, waarbij zeven van de negentien deelnemers besloten om lid te worden van de NMV.

Impressie van de niet-ledendag van de NMV (Carolien Reindertsen)

10 oktober Nieuwe vondst van zeer zeldzaam Franjevloksteeltje

Tijdens een excursie met de paddenstoelenwerkgroep Zeeland, ontdekte Henk van der Wijngaard het zeer zeldzame Franjevloksteeltje (*Flammulaster muricatus*) op een stukje berkenhout. Henk Remijn heeft de vondst microscopisch bevestigd. De soort is slechts bekend van drie atlasblokken en staat als ernstig bedreigd op de Rode lijst (2008). Lees meer [Bijzondere waarneming](#)

Franjevloksteeltje (Henk van der Wijngaard)

10 oktober Kleine kop-op-schotel in Westduinpark

En nog een leuke vondst op zaterdag 10 oktober. In het Westduinpark in Den Haag vond Eric Wisse de Kleine kop-op-schotel (*Disciseda candida*). Ook deze soort is zeer zeldzaam en slechts bekend van zes atlasblokken. Leo Jalink heeft de soort microscopisch bevestigd. Zie voor de verspreiding [Verspreidingsatlas](#) en voor meer informatie [Het Haagse Groen](#)

Kleine kop-op-schotel (Eric Wisse)

15 oktober Korreltjesfranjehoed in De Zumpe

Op 15 oktober vond Marjon van der Vegte in natuurgebied De Zumpe nabij Doetinchem de uiterst zeldzame Knolletjesfranjehoed. Heel bijzonder vanwege de vorm en mogelijk parasitaire groeiwijze. Lees meer [Bijzondere waarneming](#)

Korreltjesfranjehoed (Marjon van der Vegte)

18 oktober Roestbruin vloksteeltje op Landgoed Soelen

Op 18 oktober vond Rinus Baggerman het Roestbruin vloksteeltje (*Flammulaster ferrugineus*) in het Zoelense Bos. Aanvankelijk dacht hij te maken te hebben met een Egelzwammetje, maar microscopisch onderzoek door Jan Knuiman wees uit dat het om het ernstig bedreigde Roestbruin vloksteeltje gaat. Zie voor meer informatie over deze soort [Verspreidingsatlas](#)

Roestbruin vloksteeltje (Rinus Baggerman)

20 oktober Kleine stekelparasolzwam in Kralingse bos

Het zal vele paddenstoelenliefhebbers bekend zijn dat het Kralingse bos in Rotterdam plaats biedt aan tal van bijzondere en zeldzame paddenstoelen. Dit ondervonden ook Wendy van der Heeden en Jan Knuiman. Op 20 oktober vonden zij een klein parasolzwammetje dat aanvankelijk werd aangezien voor een *Cystolepiota* maar met hulp van Thom Kuyper werd gedetermineerd als de Kleine stekelparasolzwam (*Lepiota pseudo-asperula*). De soort is slechts bekend van 15 atlasblokken en valt hiermee in de categorie zeldzaam (zz). Lees hier meer [Verspreidingsatlas](#)

Kleine stekelparasolzwam (Wendy van der Heeden)

21 oktober Zeer zeldzame cantharel in centrum Zwolle

In het centrum van Zwolle werd tijdens een paddenstoelen-inventarisatie de zeer zeldzame Roestvlekkencantharel (*Cantharellus ferruginascens*) aangetroffen. Lees hier meer over deze bijzondere vondst [Natuurbericht](#)

Roestvlekkencantharel (Melchior van Tweel)

28 oktober Bijzondere staalsteeltjes in Zuid-Limburg

De afgelopen jaren hebben leden van de Paddenstoelen-studiegroep Limburg bijzondere en voor Nederland nieuwe soorten staalsteeltjes aangetroffen in een kalkrijk grasland in Nijswiller-Noord. Lees hier meer over die bijzondere staalsteeltjes [Natuurbericht](#)

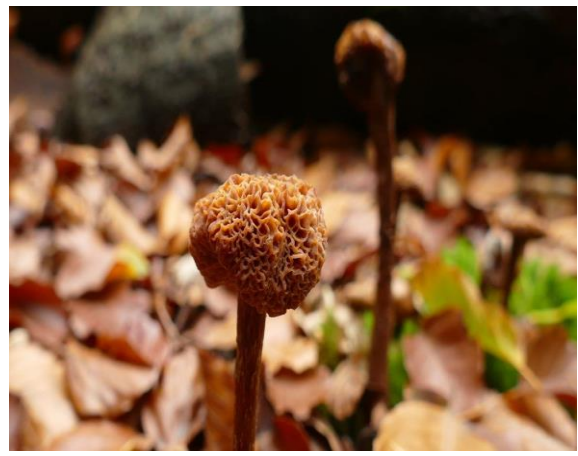
Violetgroene satijnzwam
(Reimund & Finy Salzmänn)

Misvormde paddenstoelen

Ook bij paddenstoelen kunnen bijzondere misvormingen voorkomen. De afgelopen maand werden er twee van dit soort misvormingen gemeld. Hoe ze precies ontstaan, is niet altijd duidelijk; mogelijk gaat het om een aangeboren (teratologische) afwijking waarbij aantasting door andere micro-organismen zoals virussen of schimmels, of aantasting door insecten een rol speelt. Zwammen kunnen hierdoor de meest bizarre groevormen aannemen. Op de linkerfoto ziet u een misvormde Gewone zwavelkop (*Hypholoma fasciculare*) met een afwijking die fasciatie wordt genoemd - het lijkt alsof stelen met elkaar vergroeid zijn - en rechts een misvorming bij de Gewone fopzwam (*Laccaria laccata*) die als morchelloïd (morielje-achtig) bekend staat.

Misvorming (fasciatie) bij Gewone zwavelkop
(Jan Albers)

Misvorming (morchelloïde vorm) bij Gewone fopzwam
(Lia Bot)

Wetenswaardigheden uit Vlaanderen

Ook bij onze zuiderburen gebeuren allerlei interessante zaken op paddenstoelen-gebied. Via deze link een ingang naar meer informatie van Natuurpunt [Paddenstoelenflitsen uit Vlaanderen](#)

Vooruitblik november

1 november Paddenstoel van de Maand

De Nevelzwam is tot Paddenstoel van de Maand november gekozen. Lees hier meer over de Nevelzwam en een specifieke parasiet voor deze soort, de Parasietbeurszwam [PvdM](#)

Alle NMV activiteiten afgelast wegens Covid-19

In de vooruitblik van de nieuwe maand kondigen we altijd graag de toekomstige activiteiten van de vereniging aan. Helaas kunnen al deze activiteiten momenteel geen doorgang vinden wegens de aanscherping van de coronamaatregelen. Dit betekent dat **alle** NMV-activiteiten en excursies zeker tot aan het einde van het jaar worden afgelast

9 januari 2021 Nieuwjaarsbijeenkomst

Ook zal de jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst in januari geen fysieke doorgang kunnen vinden wegens de coronamaatregelen. Momenteel wordt er achter de schermen hard gewerkt om op 9 januari toch een soort van "bijeenkomst" te houden middels een aantrekkelijk digitaal programma. Meer nieuws hierover volgt nog.

Reacties van lezers

In reactie op een bericht over een vondst van *Amanita simulans* in Baarn, berichtte Thom Kuyper ons het volgende (ingekort door de redactie).

De Dubbelgangeramaniet - wil de echte Grijze slanke amaniet nu opstaan?

In het vorige maandjournaal berichtte Aldert Gutter over een vondst van *Amanita simulans* en de in België voorgestelde naam Dubbelgangeramaniet. De naam slaat op het feit dat de soort een dubbelganger geacht wordt te zijn van de Grijze slanke amaniet (*Amanita vaginata*). Helaas is het onduidelijk wat er onder Grijze slanke amaniet dient te worden verstaan. Ook DNA-onderzoek heeft hierin nog geen duidelijkheid kunnen verschaffen. Helaas is ook onduidelijk op basis van welke kenmerken de Dubbelgangeramaniet onderscheiden kan worden: de soort is niet beperkt tot populier en de gekleurde lamelsnede is geen constant kenmerk. Het valt daarom thans nog niet te zeggen of de zo betitelde Dubbelgangeramaniet een echte dubbelganger is, of toch gewoon de soort die met de naam Grijze slanke amaniet werd bedoeld. Hier ligt dan ook een uitdaging voor mycologen: wie kan er meer duidelijkheid verschaffen over de Grijze slanke amaniet? Pas als die vraag afdoende beantwoord is, kunnen we vaststellen of Dubbelgangeramaniet een zelfstandige soort naast de Grijze slanke amaniet is, dan wel niets anders dan een overbodig synoniem daarvoor.

Dubbeltangeramaniet of Grijsze slanke amaniet? (Aldert Gutter)

Colofon

Het Maandjournaal Paddenstoelen is een digitale uitgave van de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) en biedt een terugblik op het nieuws op paddenstoelengebied van de afgelopen maand en te verwachten gebeurtenissen van de komende maand. De redactie is in handen van Carolien Reindertsen en Jan Knuiman. Iedereen kan een gratis abonnement nemen op deze NMV-uitgave en dit ook weer opzeggen door een email te sturen naar [abonnement](#)

Denk je zelf een interessant nieuwtje te hebben voor het maandjournaal? Neem dan even contact met ons op via bovenstaand emailadres.

Mocht je naar aanleiding van de inhoud van deze uitgave benieuwd zijn naar nog meer activiteiten van de NMV, dan is een lidmaatschap wellicht het overwegen waard. Zie voor meer informatie: [lidmaatschap](#)

Disclaimer

Deze NMV-uitgave is met grote zorg samengesteld. Desondanks kunnen er geen garanties gegeven worden met betrekking tot de volledigheid, juistheid of actualiteit van de gegeven informatie in deze uitgave. De NMV of de redactie van deze uitgave kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van deze informatie of voor de gevolgen van het gebruik daarvan. Aan de gegevens, zoals die in deze uitgave worden weergegeven, kunnen geen rechten worden ontleend.